

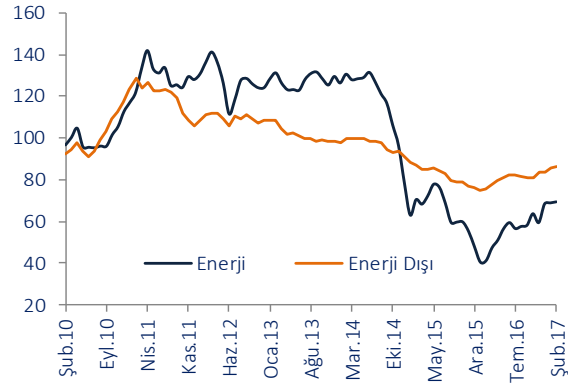
- Küresel piyasalarda emtia fiyatları yukarı yönlü eğilimini Şubat ayında da koruyarak %1,5 oranında artış kaydetti. Böylece endeks, son iki yılın en yüksek düzeyine yaklaştı.
- OPEC üyesi ülkelerin petrol arzında kesintiye gitmesine rağmen diğer ülkelerde üretim faaliyetlerinin canlanacağı yönündeki beklentiler enerji fiyatlarındaki yükselişi sınırladı. Enerji fiyatları endeksi Şubat ayında %0,7 artış kaydetti.
- Tarımsal ürün fiyatları rekolteye yönelik iyimserlikle birlikte yatay seyretti. Şubat ayında ilgili endeks %0,1 oranında yükseldi.
- 2016 yılının ikinci yarısında aşağı yönlü bir seyir izleyen kıymetli metallere endeksi, 2017 başındaki yükselişini Şubat ayına taşıdı. Değerli metal endeksi ABD dolarındaki değer kaybının da etkisiyle Şubat ayında %4 artış kaydetti. Bu dönemde endüstriyel metal fiyatları da %3,5 oranında yükseldi.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2010=100)

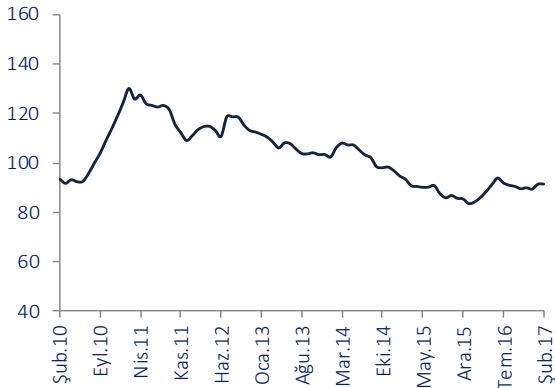
Emtia Fiyatları Genel Endeksi

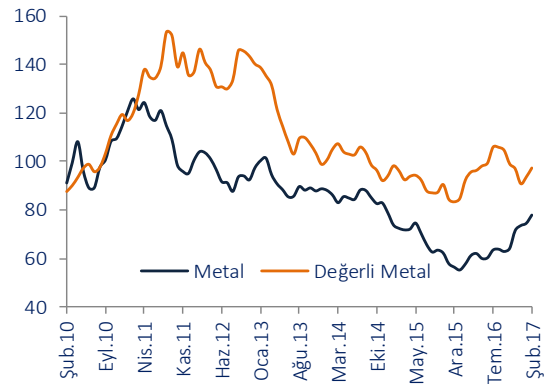
Enerji ve Enerji Dışı

Tarım *

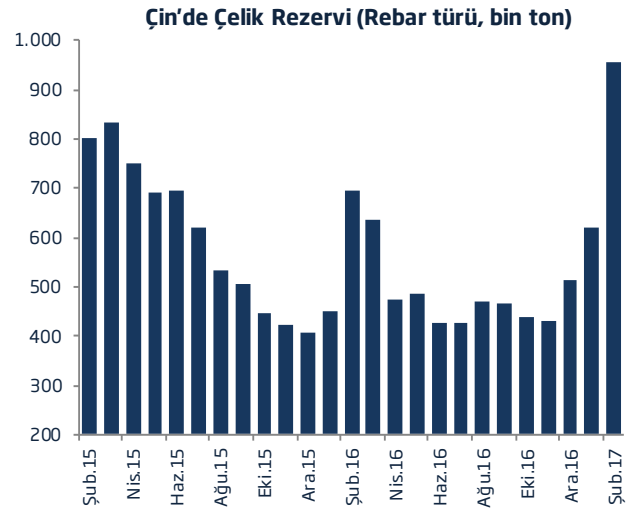
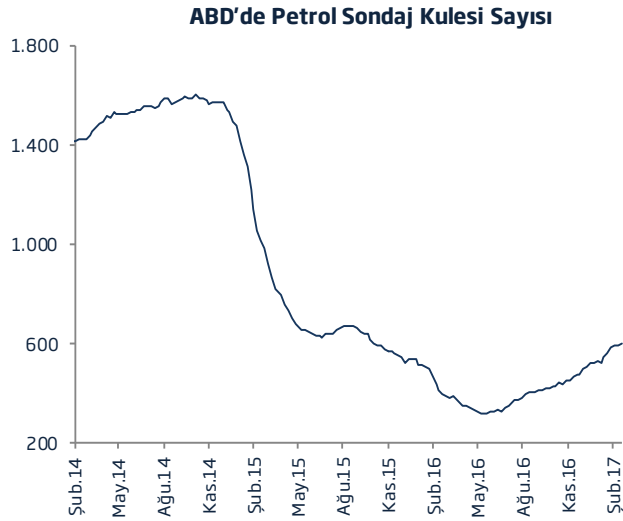

Metal *

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

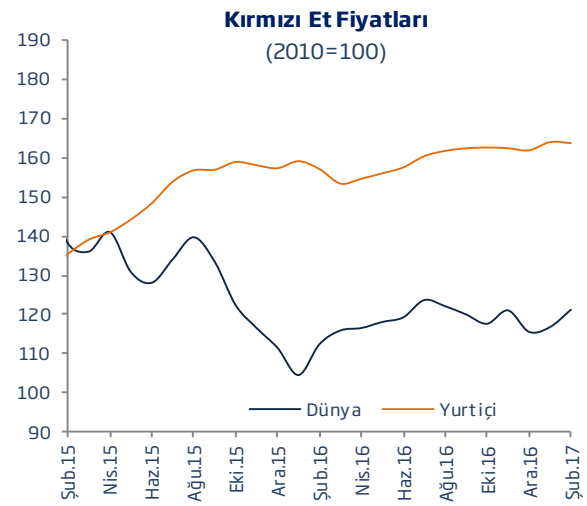
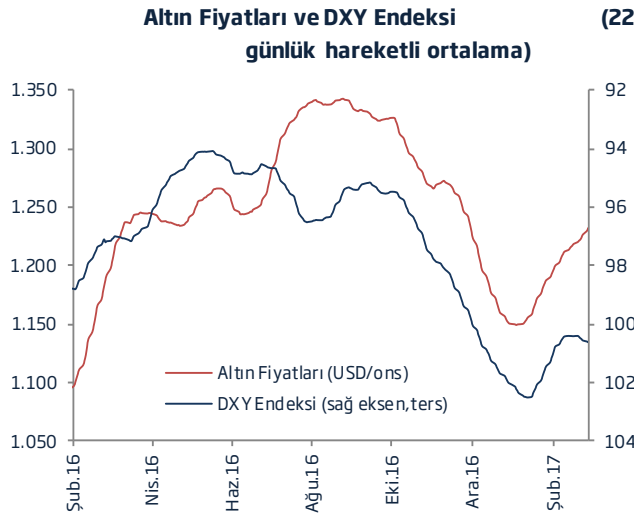
- Küresel petrol piyasasında arz/talep dengesini yeniden sağlama arayışında olan OPEC üyesi ülkelerin üretimlerini kısımlarıyla birlikte son dönemde yükseliş kaydeden petrol fiyatları Şubat ayında yatay seyretti. OPEC üyelerinin üretim kesintisi hedefini bu dönemde %94 oranında tutturdıkları görülürken, ABD başta olmak üzere diğer ülkelerin son dönemde petrol üretimlerini artırmaları dikkat çekiyor. Nitekim Şubat 2017 itibarıyla, ABD’de petrol sondaj kuyusu sayısı yıllık bazda %51 artarak 602 adede ulaştı.
- Şubat ayında Avrupa genelinde hava sıcaklıklarının mevsim normallerinin altında seyretmesi nedeniyle artan doğalgaz talebi, fiyatların yükselmesine neden oldu. Son aylarda belirgin artış kaydeden kömür fiyatları ise Şubat ayında düşüş kaydetti. Bu gelişmede, önümüzdeki dönemde Çin’in elektrik üretiminde kömür yerine yenilenebilir kaynaklara yöneleceğini açıklaması etkili oldu.
- Dünya çelik imalatının yaklaşık yarısının gerçekleştirildiği Çin’de stoklara yönelik üretimin artması demir cevheri fiyatlarının yükselmesinde etkili oluyor. Şubat’ta demir cevheri fiyatları bir önceki aya göre %11,3 oranında arttı. Böylece, demir cevheri fiyatlarındaki yıllık yükseliş %89,4 olarak kaydedildi.

- Nikel ihracatında ilk sırada yer alan Filipinler’de politika yapıcıların, çevresel faktörleri göz önünde bulundurarak ülkedeki madenlerin yaklaşık yarısının çalışma ruhsatını iptal edeceğini açıklaması arz yönlü endişeleri gündeme getirdi. Şubat ayında nikel fiyatları %6,7 yükseldi.
- Şili’de maden işçilerinin greve gitmesi nedeniyle arzın kesintiye uğraması bakır fiyatlarının yukarı yönlü seyretmesine neden oluyor. Şubat ayı itibarıyla aylık bazda %3,2 artan bakır fiyatları yıllık bazda yükselişini %29,2’ye taşıdı.

EMTİA PİYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Şubat ayında, ABD dolarının “aşırı” değerlenmesi halinde ülkede ekonomik aktiviteye ilişkin aşağı yönlü risklerin artacağı yönündeki görüşler ABD dolarının diğer gelişmiş ülke para birimleri karşısındaki seyrini gösteren DXY endeksinin gerilemesine neden oldu. Küresel piyasalarda ABD dolarının seyri ile yakından ilişkili olan altın fiyatları bu gelişmenin de etkisiyle Şubat ayını yükselişle tamamladı.
- Çin’in rafine edilmiş kalay için uyguladığı %10’luk ihracat vergisini kaldırmasıyla birlikte kalay fiyatlarındaki düşüş devam etti.
- Güney Avrupa’da rekolteye yönelik olumsuz beklentiler zeytinyağı üretiminin önümüzdeki dönemde gerileyebileceğine işaret etti. Şubat ayında zeytinyağı fiyatları %6,6 oranında artış kaydetti.
- 2016 yılında ABD’de gerçekleşen kuraklık nedeniyle yem fiyatlarının yükselmesi kırmızı et fiyatlarının da benzer bir seyir izlemesine neden oluyor. Küresel piyasalarda uzun bir süredir gerileme eğiliminde olan kırmızı et fiyatları Şubat ayında %3,8 yükseldi. Kırmızı et fiyatlarındaki yukarı yönlü hareketin orta vadede devam etmesi bekleniyor. Yurt içinde ise, Şubat ayında dana eti fiyatları %0,1 oranında geriledi. Karkas et ithalatına izin verildiği 2016 başından bu yana kırmızı et fiyatlarının yatay seyrettiği görülüyor. Ayrıca, Et ve Süt Kurumu’nun kırmızı ette tavan fiyat uygulamasına gideceğini açıklaması önümüzdeki dönemde fiyatların gerileyebileceğine işaret ediyor.

- Kakao fiyatları küresel piyasalardaki arz fazlalığı nedeniyle Şubat ayında %7,3 oranında geriledi. Böylece, düşüşünü art arda sekizinci aya taşıyan kakao fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre %30,3 azaldı.

EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- ABD’de genişlemeci maliye politikası uygulanacağına yönelik beklentilerin zayıflamasıyla emtia fiyatlarının önümüzdeki dönemde artış kaydetmesi bekleniyor. Bununla birlikte, son dönemde önemli ölçüde artan siyasi belirsizlikler emtia fiyatlarının seyri açısından önem taşıyor.
- OPEC üyesi ülkelerin arzı kısmasına rağmen ABD’nin artan üretimi nedeniyle petrol fiyatlarının önümüzdeki dönemde yatay seyredeceği tahmin ediliyor. Vadeli piyasalarda Brent türü ham petrolün varil fiyatının 2017 sonunda 55 dolar civarında gerçekleşeceği fiyatlanıyor.
- 2017 yılı için Çin’de çelik talebinin azalması beklenirken, ülkede stokların yüksek seviyede olması demir cevheri fiyatlarının önümüzdeki dönemde gerileyeceği yönündeki görüşleri destekliyor.

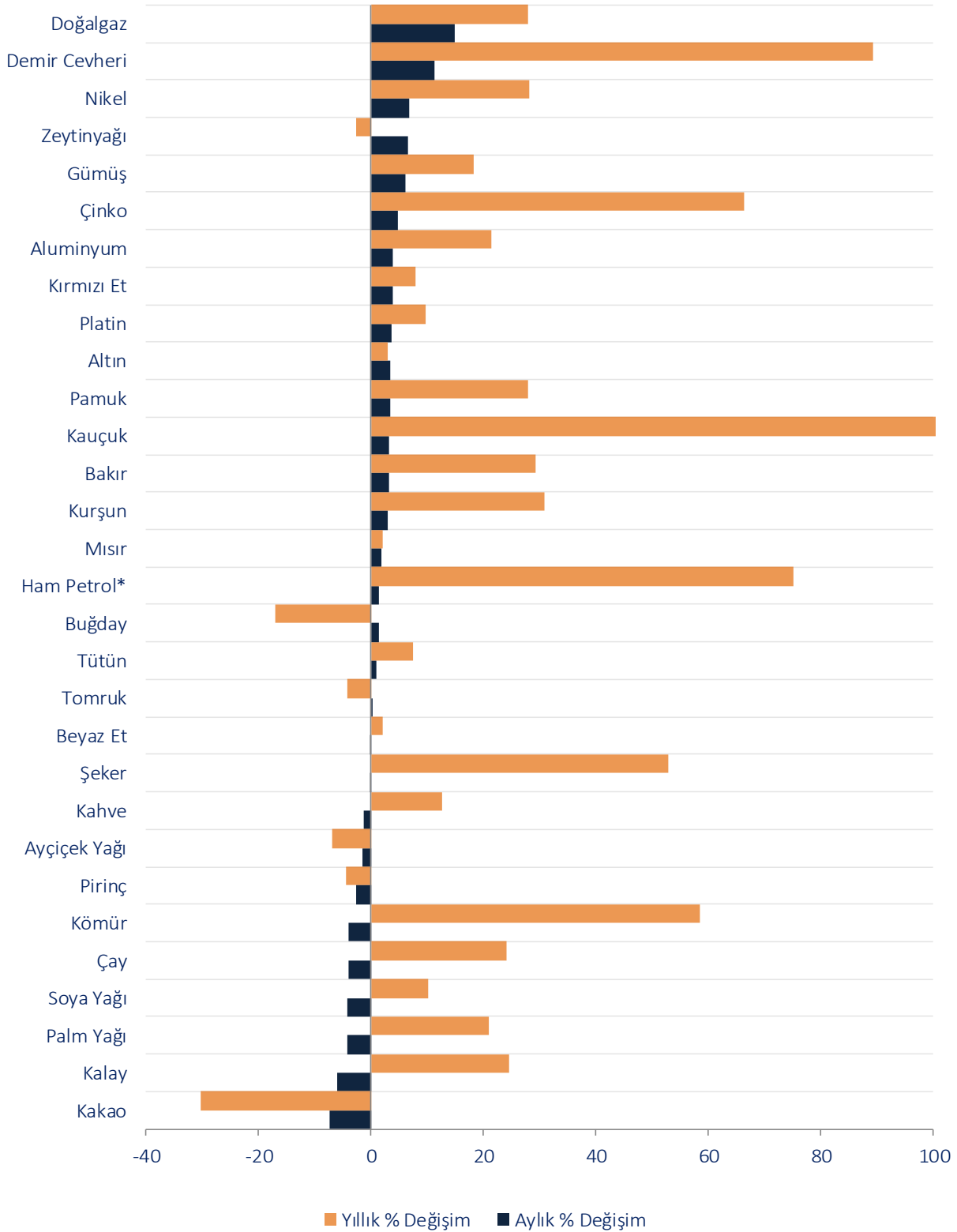
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin			
		2000	2014	2015	2016	2017	2018	2020	2025
Enerji									
Ham Petrol*	USD/varil	28,2	96,2	50,8	42,8	55,0	60,0	62,9	71,0
Kömür	USD/ton	26,3	70,1	57,5	65,9	70,0	60,0	55,4	57,7
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	3,9	10,1	7,3	4,6	5,0	5,2	5,6	6,7
Tarım									
Kakao	USD/kg	0,9	3,1	3,1	2,9	2,6	2,6	2,7	2,8
Kahve	USD/kg	1,9	4,4	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5
Çay	USD/kg	1,9	2,7	2,7	2,6	2,8	2,8	2,8	2,9
Soya Yağı	USD/ton	338	909	757	809	900	907	922	960
Mısır	USD/ton	89	193	170	159	160	163	170	189
Pirinç	USD/ton	202	423	386	396	385	389	397	418
Buğday	USD/ton	114	285	204	167	150	156	167	200
Kırmızı Et	USD/kg	1,9	4,9	4,4	3,9	4,0	4,0	4,0	4,1
Beyaz Et	USD/kg	1,3	2,4	2,5	2,5	2,4	2,4	2,4	2,3
Şeker	USD/kg	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Tomruk	USD/metreküp	275	465	389	387	380	385	395	422
Pamuk	USD/kg	1,3	1,8	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	2,0
Kauçuk	USD/kg	0,7	2,0	1,6	1,6	2,1	2,1	2,2	2,3
Tütün	USD/ton	2.976	4.991	4.908	4.813	4.900	4.868	4.805	4.650
Metal									
Alüminyum	USD/ton	1.549	1.867	1.665	1.604	1.700	1.734	1.804	1.992
Bakır	USD/ton	1.813	6.863	5.510	4.868	5.400	5.509	5.733	6.335
Demir Cevheri	USD/kuru ton	28,8	96,9	55,8	58,4	65,0	55,0	55,8	57,9
Kurşun	USD/ton	454	2.095	1.788	1.867	2.200	2.208	2.223	2.261
Nikel	USD/ton	8.638	16.893	11.863	9.595	11.000	11.518	12.627	15.892
Kalay	USD/ton	5.436	21.899	16.067	17.934	20.000	20.216	20.656	21.796
Çinko	USD/ton	1.128	2.161	1.932	2.090	2.650	2.800	2.729	2.559
Altın	USD/troy ons	279	1.266	1.161	1.249	1.150	1.138	1.114	1.055
Gümüş	USD/troy ons	5,0	19,1	15,7	17,1	16,5	16,5	16,4	16,2
Platin	USD/troy ons	545	1.384	1.053	987	1.000	1.032	1.098	1.283

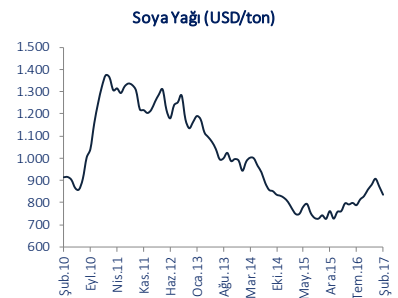
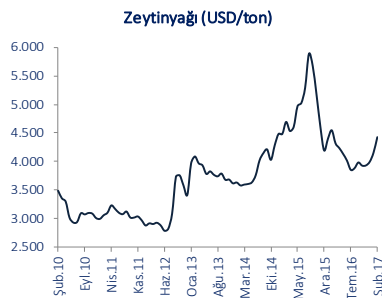
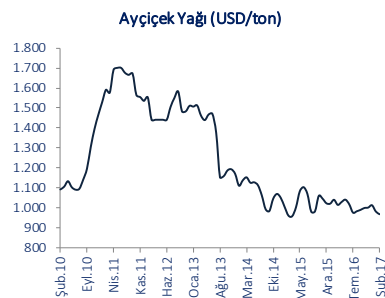
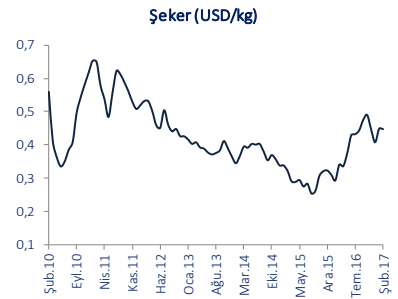
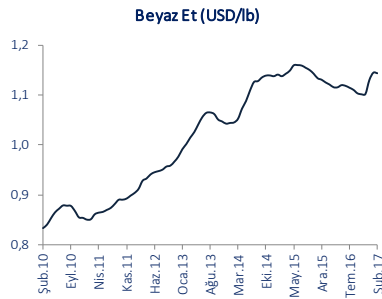
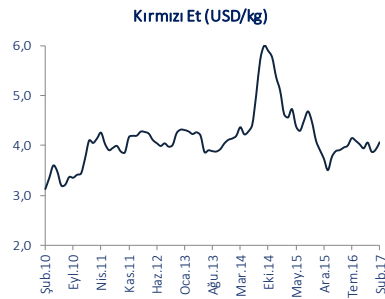
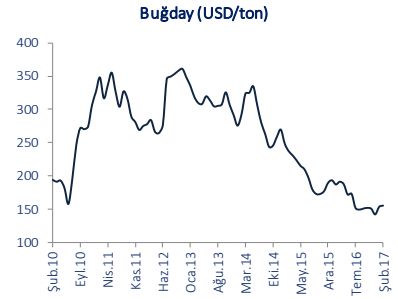
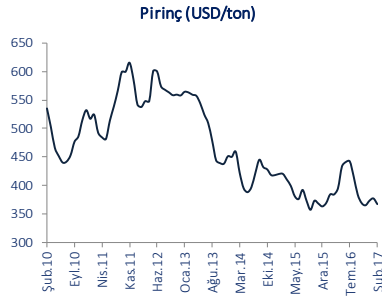
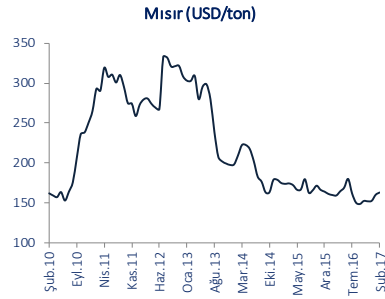
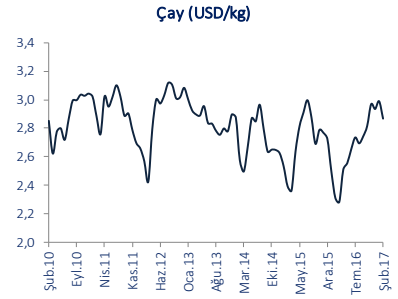
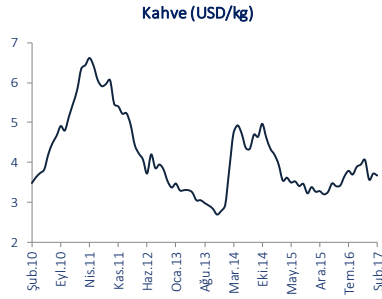
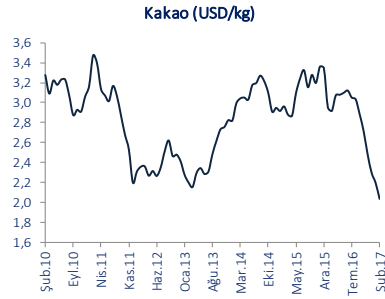
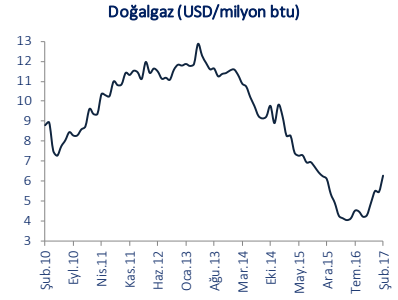
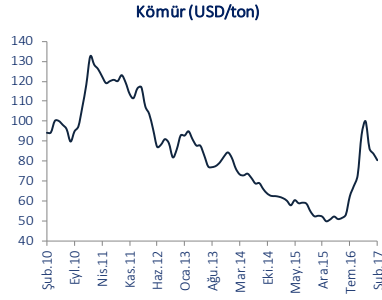
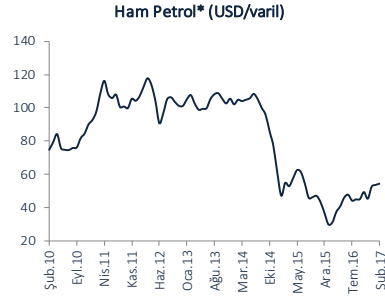
Kaynak: Dünya Bankası

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Şubat 2017)

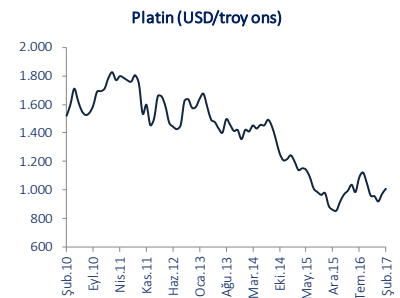
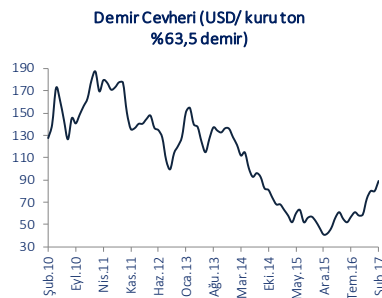
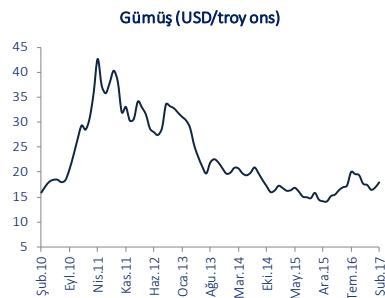
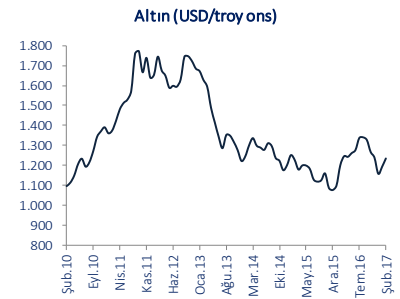
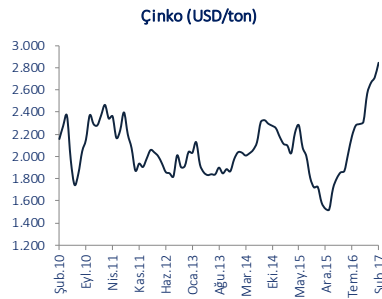
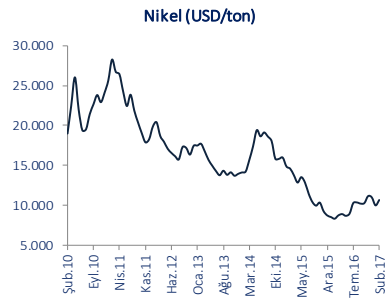
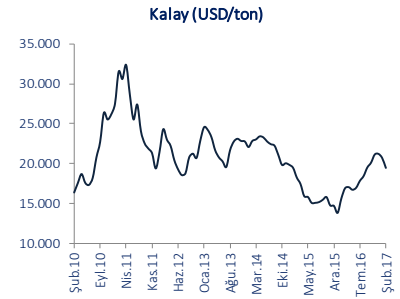
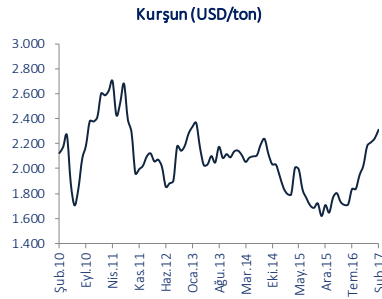
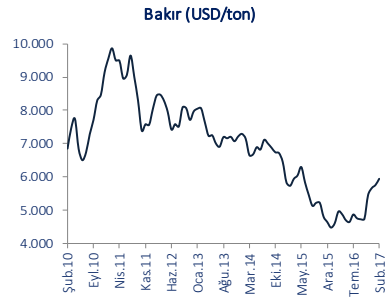
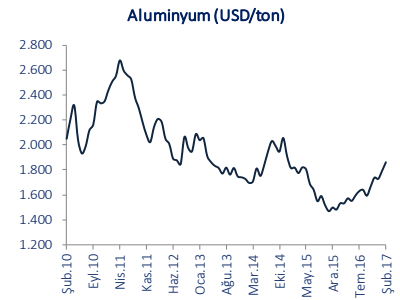
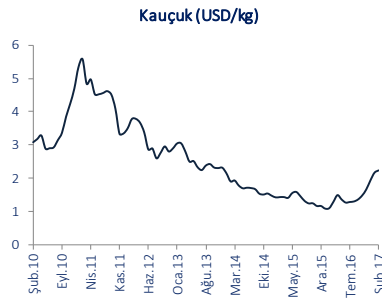
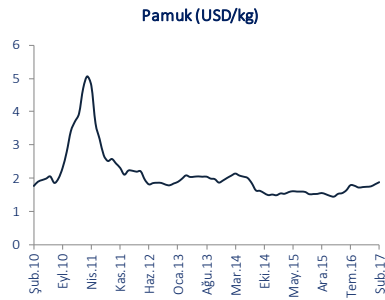
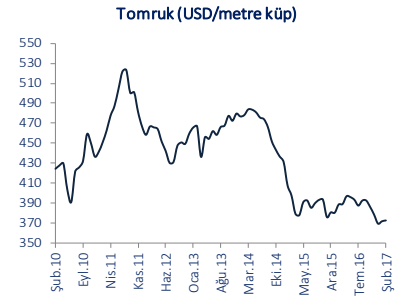
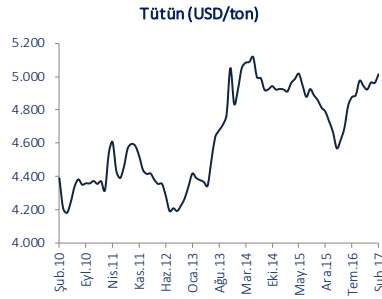
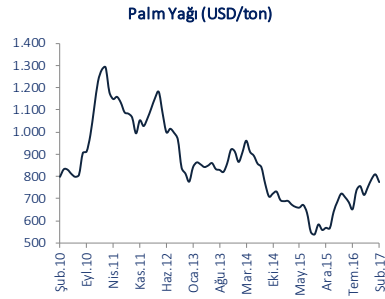
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

Izlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman
goksun.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <http://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilen dirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.